

דואר הועדה בענין העמלה
אסמכנים ויכח נימא נלק
וציוד איגה

(המסמך מס. 414 מ.מ. 26.1.75)

	
שם תיק: מסמכים שמורים - דו"ח הועדה שנתמנתה ע"י שר הבטחון	
מזהה פיוז:	א-13/298
מזהה פריט:	R000300000
כתובת:	3-312-4-9-3
תאריך הדפסה:	25/12/2019

לכבוד
שר הבטחון
מר שגוען פרט
ה ע ר י ה
ה ל - א ב י ב

כבוד השר,

1. בנובמבר 1974 נחמנה על ידי כב' - ועדה בהרכב אלוף (מיל.) ישעיהו גביש, דוד כוכב, ויהושע רוסנשטרייך כיושב ראש אשר נחקקה "להסליץ בפני (שר הבטחון) על האמצעים שניתן לנקוט כדי להביא לכיסול או צמצום גובה העמלות המשלמות לסוכנים ע"י הספקים או יצרנים של נשק וציוד לחימה". המועד להגשת הדו"ח הוארך עד 15.1.75.
2. הועדה קיימה, נוסף להתייעצויות פנימיות, 6 ישיבות, ובהן שמעה דעות של 38 עדים ביניהם סג"ל משהב"ס, ראש מנה"ר, היועץ המשפטי למערכת הבטחון ועוזרו, נציגי חיל-אוויר, חיל הקשר וחיל החימוש, נציגוה לשכת המסחר, סוכנים ונציגי חברות.
3. כמו כן נעזרה הועדה בחומר בכחה שהוגש לה - שכלל תזכירים של גופים שונים, עיון בתחיקה של ארצות שונות בעניינים שהועדה דנה בהם ובהצעת החוק המונחת על שולחנה של ועדת השרים לענייני חקיקה בקשר להגבלות על עסקות בקשר לציוד לחימה.
4. הועדה נוכחה לדעת כי קיימים הדגשים שונים ע"י גורמים שונים של מע' הבטחון, כאשר לבעיה הסוכנים והדרכים למפל בבעיה.
5. לאחר שמיעה הדיעות לעיל השתכנעה הועדה:
 - א. כי יש להניח שמקרים רבים גם אם האסר בתוקף חיקוק קבלת עמלה ע"י סוכנים - דבר העלול להביא לכיסול מעמד הסוכן הישראלי בכל הקשור למע' הבטחון - לא יופחת המחיר המשולם בגין המוצרים המסופקים למע' הבטחון והעמלה השולם, או לנציגות היצרן בארץ (שלא יהיה ישראלי) או לסוכן אחר שמקום מושבו הוא בחו"ל ושמדינה ישראל הכלל בתחום פעילותו;
 - ב. כי שירותים חיוניים למע' הבטחון כגון: השגת ירע, מגעים נוחים עם החברות, אפשרות השגת ציוד מסוים במינימום זמן, קיצור ההליכים, מתן שירותים שונים כולל חמזוקה, הבטחת אחריו המשווק ובצועה - כל אלו עלולים להפגע בצורה משמעותית, ולגרום בכך נזק למע' הבטחון עצמה - אם כאמור האסר בתוקף חיקוק קבלת עמלות ע"י סוכנים, וכתוצאה מכך בסול מעמד הסוכן הישראלי בכל הקשור למע' הבטחון;
 - ג. כי במקרים רבים מבני הסוכנים עם היצרנים והקשרים הסיוחדים שנחקרמו ביניהם, עשויים להביא להוזלת המוצרים המסופקים למע' הבטחון בישראל;

ה. כי בעסקות בין-ממשלהיות, אין פעילות הסוכן מסייעת למע' הבטחון, וכי עסקות אלו יכולות להתבצע ללא הוויכוח של סוכנים;

ו. כי ברכישת מערכות נשק מובהקות (לוגמא: מטוסים, כלי שיט, רכב קרבי משוריין, כלי ירי טילים תחמושת וחמרי נפץ וכו') כשהסוכן אינו מסוגל לתת כל ידו ואף אינו מתבקש לתתו - פעילות אינה מסייעת למערכת הבטחון.

6. בבואה להמליץ המלצותיה ראתה לפניו הועדה כמטרה חשובה ביותר - הבטחת הספקה מסודרת ומתירה של צרכי הבטחון של המדינה ובמחיר הזול ביותר האפשרי.

7. הועדה מצאה לנכון להדגיש כי ברוב המדינות לא נמצאו כל הגבלות בעסקות הנוגעות להספקת ציוד למערכת הבטחון - פרט לארה"ב, עד כמה שהדבר נוגע לקנייתיה של הממשלה בחוץ ארה"ב, ובגרמניה אשר בה קיימת הוראה כדלקמן: - עמלה המשלמה לסוכן חלקה בחשבון בקביעת המחיר כבצוע חוזים שנחתמו ע"י רשות צבורית רק אם:

א. פעולתו של הסוכן הייתה נחוצה;

ב. עמלתו של הסוכן הנה סבירה.

כן קובעת אותה הגבלה שיש להראות כפרים נפרד במחיר את הסכום המשולם כעמלה.

8. על בסיס האמור לעיל ממליצה הועדה:

א. כי בקניית ממשלה זרה או באמצעותה יש לנהוג לפי ההוראה שהוכנסה לאחרונה ב - ASPK האמריקאי לגבי מכירתו לממשלה אחרת, ואשר קובעת כי - פרט למקרה בו ניתנה מראש הסכמת הממשלה הקונה לגבי עצם השלום העסקה או לגובהה - תכלול בחוזה הרכישה הצהרת הסוכר כי המחיר הנקוב אינו כולל עמלת סוכן, ישירה או בלתי ישירה. הועדה ממליצה ששר הבטחון יבחן אם בצו'ה של המלצה זו מחייבת חקיקה בישראל;

ב. כי האסר קבלת עמלה בגין הזמנת מערכות נשק מובהקות (כגון: מטוסים, כלי שיט, רכב קרבי משוריין, כלי ירי, טילים, תחמושת, חמרי נפץ וכו'), וזאת כאשר הסוכן אינו מסוגל לתת שרות כל שהוא ואף אינו נדרש לתתו;

ג. כי בכל העסקות האחרות, למעט אלו הנזכרים בסעיפי משנה א ו-ב לעיל, אין רואה הועדה מקום לאסור עמלות סוכנים, אולם היא ממליצה על החקנת חקונה אשר תקבענה:

1) קריטריונים לגבי מהן טעמד "סוכן מוכר" שרק הוא יוכל לשמש כסוכן בעסקות עם משרד הבטחון;

(2) כי כל סוכן יהיה חייב להודיע למע"ה הבטחון, לפני חתימת הסכם כל שהוא, על הגובה ועל התנאים של עמלה שהוא עזיר לקבל בגין העיסוקה המוצעת, בהתאם לסוגי השירותים והיקף העיסוקות;

(3) שכל עמלה אשר תשולם לסוכן ע"י היצרן ושחתייה מעל לסכום הנקוב בחקנות בהתאם לסוגי השירותים והיקף המכירות - תוחזר למערך הבטחון, (הסדרים מוסכמים דומים לאלו קיימים במקרים מסוימים כבר כיום).

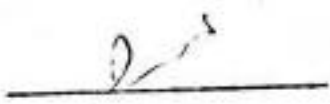
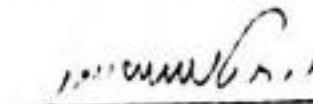
ד. שהסוכן יחוייב לקבל את דמי עמלתו רק במטבע ישראלי, פרט להוצאות סבירות במטבע חוץ;

ה. כי יש להעדיף סוכנים אשר ההסכמים אתם יסייעו לייצור המקומי או להרחבתו, במידה שהדבר מארח את מע"ה הבטחון;

ו. בעקבות דיעות שונות הועדה, במליצה עוד הועדה לבחון פהרש את נוהלי ההרכשה הקיימים בין האוילות - - מנה"ר - - הסוכנויות ומשלחות מנה"ר בחו"ל.

9. לא נצא ידי חובה אם לא נציין לשבח את שחוף הפעולה ההדוק שנהנינו ממנו מצד מר צלניר, עוזר ר" מנה"ר להפק"ם אראג לכל הכלים שהיו דרושים לנו בכצוץ הטיסה שהוטלה עלינו.

ו ז א ת ב א נ ו ע ל ה ח ת ו מ

		
ד. כוכב	י. גביש	י. רוטנשטריין - יו"ר